

6.5.2024

Etelä-Pohjanmaan liitto

Viite Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntakaavaehdotus 2050

Lapuan kaupungin lausunto / Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaehdotus

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaehdotus on julkisesti nähtävillä 5.4.-13.5.2024 alueen kunnissa. Osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä kaavaehdotuksesta.

Aluerakenne

Lapuan kaupunki huomauttaa edelleen, että nykyinen asemakaava sallii Novaparkin alueelle rakennettavan vähittäiskaupan alueen, jonka enimmäiskerrosala on 58 000 k-m². Lapuan kaupungin aikaisemmin antamaa lausuntoa ei ole otettu tältä osin maakuntakaavaehdotuksessa huomioon.

Lapuan kaupunki katsoo, että vähittäiskaupan suuryksikön osalta Novaparkin enimmäiskerrosala tulee olla asemakaavan mukaisesti 58 000 k-m².

Tuulivoima

Maakuntakaavassa on annettu tuulivoima-alueille yleisten suunnittelumääräysten lisäksi aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä, jotka koskevat Lapualla sijoittuvan Hietikonnevan osalta petolintujen reviireiden, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvan ja Hirvijärven virkistysalueen virkistysarvojen säilymisen huomioimisesta yleiskaavan laadinnassa.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisesti ne tuulivoimalahankkeet, joiden yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia, arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Lisäksi arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksissa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan edellä mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Toimivaltainen ympäristöviranomainen arvioi harkinnanvaraisten hankkeiden osalta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuuden. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn sisällöstä on säädetty lailla. Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä edellyttää petolintujen reviireiden, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvan ja virkistysalueen virkistysarvojen säilymisen huomioimisen hankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.

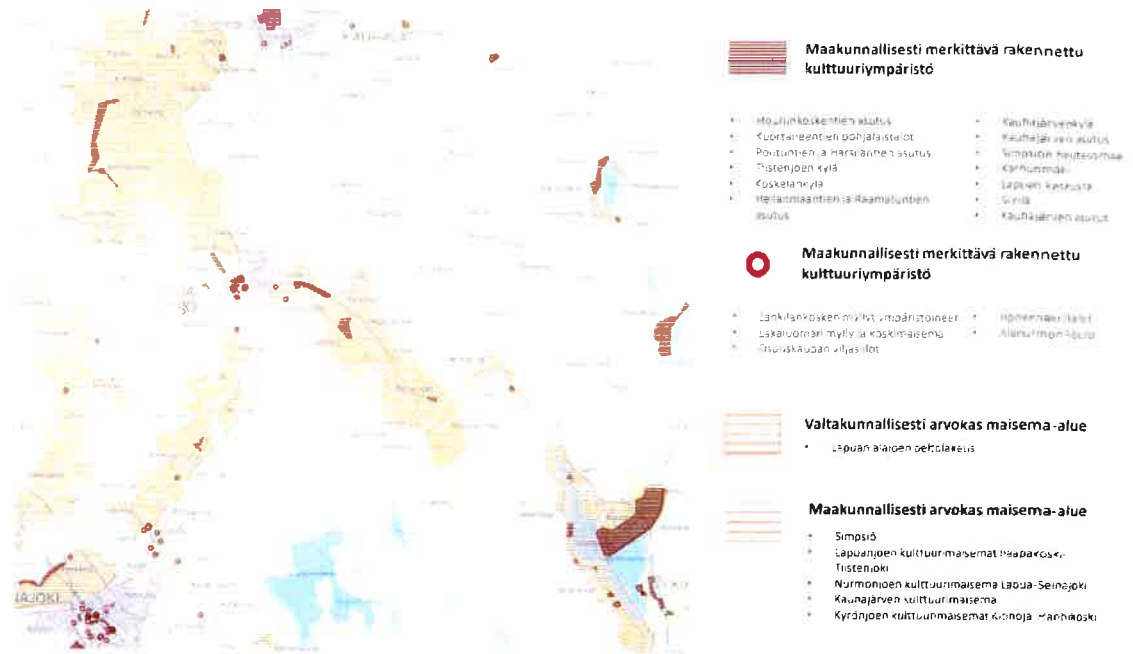
Tuulivoima-alueiden osoittaminen maakuntakaavassa tukee EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista. Uusiutuvan energian osalta EU:n yleistavoite on, että uusiutuvalla energialla tuotetaan 42,5 % energiasta vuoteen 2030 mennessä. Suomelle tärkeimpiä teemoja ovat olleet bioenergia, liikenne ja uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyt. Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen osalta tavoitteena on kartoittaa potentiaaliset alueet ja sujuvoittaa lupamenettelyjä.

Lapuan kaupunki katsoo, että aluekohtaisten suunnittelumääräysten antaminen maakuntakaavassa on tarpeetonta ja aluekohtaiset suunnittelumääräykset tulisi poistaa, koska lainsäädäntö edellyttää aluekohtaisten suunnittelumääräysten mukaisten vaikutusten selvittämistä tuulivoimahankkeissa. Suunnittelumääräyksiä tulisi antaa maakuntakaavassa vain niiltä osin kuin se on tarpeen.

Kulttuuriympäristö

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja arvokkaiden maisema-alueiden suunnittelumääräyksiin on lisätty edellisen ehdotusvaiheen kuulemisen jälkeen, että aluetta koskevasta merkittävästä hankkeesta tai suunnitelmasta on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta ja tarpeen mukaan valtion muilta keskeisiltä viranomaisilta, joiden toimialaa käsitellään.

Maakuntakaavaehdotuksessa on esitetty useita merkittäviä kulttuuriympäristöjä aluemerkitöinä Lapuan kaupungin alueelle. Lapuan kaupungin aikaisemmin antamia lausuntoja aluemerkitöjen muuttamisesta kohdemerkinnöiksi ei ole otettu huomioon. Lisäksi maakuntakaavaehdotuksessa on esitetty kaikki Lapuan kaupungin pääasialliset haja-asutusalueen rakentamisalueet joko valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaina maisema-alueina. Maakuntakaavassa ei ole tarpeen esittää aluemerkitöinä Lapuan kaupungin alueelle näin laajasti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja arvokkaita maisema-alueita kuin nyt on esitetty.

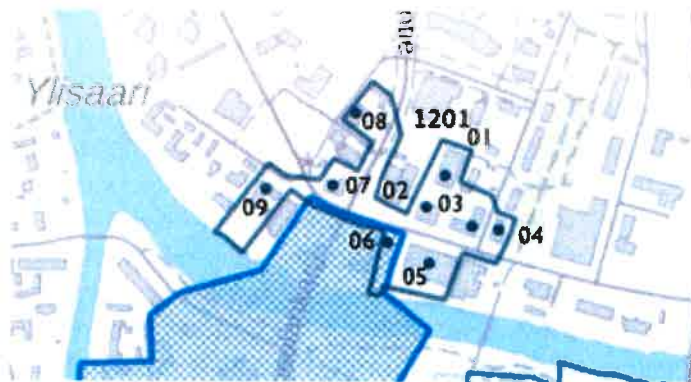
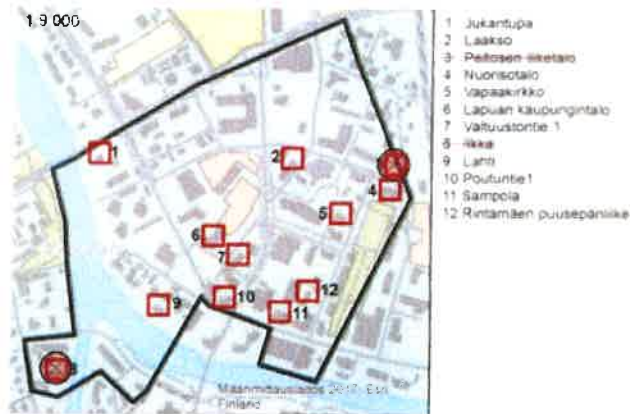
Maankäyttö- ja rakennuslain 25 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. Lapuan kaupungin näkemyksen mukaan maakuntakaavaehdotus ei täytä em. maankäyttö- ja rakennuslain vaatimuksia rakennetun kulttuuriympäristön ja arvokkaiden maisema-alueiden kaavamääräysten eikä aluerajauksen osalta.

Maakuntakaavavalmistelusta ei käy ilmi, miten Etelä-Pohjanmaan liitto on varmistanut alueellisten vastuumuseoiden ja tarpeen mukaan valtion keskeisten viranomaisten resurssit lausuntojen antamiseen maakuntakaavaehdotuksessa esitetystä laajuudesta. Nykyisinkin alueellisella vastuumuseolla on haasteita lausuntojen antamisessa. Näin merkittävä lisäys pyydyttävään lausuntoihin vastuumuseolta ja tarpeen vaatiessa muilta keskeisiltä viranomaisilta tulee hidastamaan merkittävästi tai jopa ennalta ehkäisemään Etelä-Pohjanmaalle suunniteltuja merkittäviä hankkeita.

Lapuan kaupunki kiinnittää huomiota myös siihen, että uudemmat merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet perustuvat Saatsi Arkkitehdit Oy:n selvitykseen. Lapuan kaupunki ei hyväksy näitä maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen aluerajauksia, eikä niille ole tarpeeksi perusteluja. Määräykset ovat kohtuuttomia laajoilla alueilla, joiden selvitykset ja arvotukset ovat puutteellisia.

Rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta lopullisessa maakuntakaavaselostuksessa tulee esittää tulkinnanvaraisuuden välttämiseksi kootusti maakuntakaavassa esitettävät rakennetut kulttuuriympäristöt karttarajauksineen. Esimerkiksi inventointiaineistoissa esiintyy Lapuan keskustan osalta erilaisia aluerajauksia. Uudemman rakennetun kulttuuriympäristön kohdeluettelossa on esitetty hyvin erilainen

aluerajaus kuin aikaisemmassa aluerajauksessa (kuvat alla). Vanhemmassa selvityksessä esitettyjen arvokkaiden rakennusten osalta on huomioitava, että Peltosen liiketalo ja Ilkan taloa ei enää ole olemassa. Lisäksi on huomioitava, että osuuskaupan viljasiiloilla on lainvoimainen purkulupa ja ne puretaan.

Lapuan kaupunki vastustaa suunnittelumääräyksen lisäämistä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävillä rakennetuilla kulttuuriympäristöillä ja arvokkaille maisema-alueille, jonka mukaan aluetta koskevasta merkittävästä hankkeesta tai suunnitelmasta on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuuseuralta ja tarpeen mukaan valtion muilta keskeisiltä viranomaisilta, joiden toimialaa käsitellään. Määräys on hyvin tulkinnallinen, asettaa maanomistajia hyvin eriarvoiseen asemaan ja vaikeuttaa merkittävästi hankkeiden toteuttamista.

Lapuan kaupunki pyytää poistamaan kaikki aluerajaukset merkittäviltä rakennetuilta kulttuuriympäristöiltä ja merkitsemään arvorakennukset kohdemerkinnöillä tai rajaamaan alueet siten, että ne koskettavat vain arvorakennuksia. Lisäksi Lapuan kaupunki pyytää poistamaan kaikki maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Lapuan kaupungin alueelta. Maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi esitetään laajoja alueita Lapuan kaupungin alueelta, jotka edustavat Etelä-Pohjanmaalle tyypillistä jokivarsi- ja järvimaisemaa.

Yhteenveto

Lapuan kaupunki katsoo, että

1. vähittäiskaupan suuryksikön osalta Novaparkin enimmäiskerrosala tulee olla asemakaavan mukaisesti 58 000 k-m².

2. aluekohtaisten suunnittelumääräysten antaminen tuulivoima-alueiden osalta maakuntakaavassa on tarpeetonta ja aluekohtaiset suunnittelumääräykset tulisi poistaa, koska ympäristölainsäädäntö edellyttää aluekohtaisten suunnittelumääräysten mukaisten vaikutusten selvittämistä tuulivoimahankkeissa.
3. valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävilta rakennetun kulttuuriympäristön ja arvokkaiden maisema-alueiden osalta tulee poistaa suunnittelumääräys, jonka mukaan aluetta koskevasta merkittävästä hankkeesta tai suunnitelmasta on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta ja tarpeen mukaan valtion muilta keskeisiltä viranomaisilta, joiden toimialaa käsitellään.
4. Rakennetun kulttuuriympäristöjen alueiden rajaukset tulee muuttaa koskemaan kohdemerkintöinä arvokkaita rakennuksia. Mikäli aluerajaukset jätetään, tulee rajausta tarkentaa siten, että aluerajaus sisältää vain arvokkaita rakennuksia. Kulttuuriympäristön osalta Lapuan kaupunki viittaa myös asiassa aiemmin annettuihin lausuntoihin. Lopulliseen maakuntakaavaselostukseen tulee esittää kaikki merkittävät kulttuuriympäristöt yhtenäisenä kokonaisuutena karttarajauksineen.
5. Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet tulee poistaa Lapuan kaupungin alueelta, koska ne edustavat tavanomaista jokivarsi- ja järvasutusta Etelä-Pohjanmaalla eikä niiden voida katsoa olevan maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Lapuan kaupungilla ei ole muuta huomauttamista maakuntakaavaehdotuksesta.

Lapulla 6.5.2024

Lapuan kaupunginhallitus

Pekka Kivisaari
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja

Satu Kankare
kaupunginjohtaja